

Granskning av Migrationsverket

Riksrevisionen har som ett led i den årliga revisionen av Migrationsverket (MV) granskat årsredovisningen och den interna styrningen och kontrollen avseende tillståndsärenden.

Granskningen har resulterat i iakttagelser som Riksrevisionen vill fästa Migrationsverket uppmärksamhet på i denna revisionsrapport.

Riksrevisionen önskar information senast 2015-06-03 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Intern styrning och kontroll ärendehandläggning

Den centrala ärendehandläggningen på MV omfattar bland annat tillståndsärenden. Redovisningen av dessa är en betydande del av årsredovisningen. MV har själva identifierat risker i processen för hantering av tillstånd, bland annat risken för korruption, och etablerade 2014 en tillsynsenhet med ansvar att granska den egna verksamheten.

MV har vidtagit flera åtgärder under 2014 men Riksrevisionen konstaterar att kontrollåtgärder för att hantera de identifierade riskerna gällande begränsningar av behörigheter, som avrapporterades i en revisionsrapport daterad 2014-05-07, ännu inte är implementerade. Tillsynsenheten har tagit fram en handlingsplan mot korruption som bl.a. innefattar åtgärder i form av begränsningar av behörigheter i enlighet med delegationsordning. Åtgärder med anledning av aktuell handlingsplan har ännu inte vidtagits.

Enligt arbetsordningen för verksamhetsområde Besök, Bosättning och Medborgarskap (BBM) har avdelningscheferna delegering, med rätt till vidaredelegering, att handlägga och besluta i olika ärendeslag. Ett ärendeslag kan bestå av ett flertal olika beslutsnivåer. Delegering från avdelningschef till handläggare görs på beslutsnivå.

I granskningen har uppmärksammats att den behörighet som användaren får i systemen inte till fullo överensstämmer med den delegering som beslutats. Behörigheterna i systemen sätts på den mer övergripande ärendeslagsnivån och inte på beslutsnivån som delegeringarna utgår från. Detta innebär att handläggare har en bredare behörighet i systemet än vad som framgår av delegation. Då inte delegation och behörighet i systemen sätts på samma nivå finns det inga hinder i systemen för användaren att fatta beslut utöver sin delegering.

I arbetsordningen har MV lagt fast vilka beslut som ska omfattas av tvåpersonshantering. De beslutstyper som ska omfattas av tvåpersonshantering har bedömts vara mer riskfyllda och/eller

DNR: 32-2014-0769

MIGRATIONSVERKET
601 70 NORRKÖPING

BESLUT: 2015-04-29

komplexa. Tvåpersonsbeslut kan fattas i E3, systemet där elektroniska ärenden hanteras, men en handläggare måste aktivt göra detta val i systemet. Systemet är inte anpassat för att säkerställa att tvåpersonshantering enligt arbetsordningen sker i aktuella beslutstyper.

I E3 finns det en så kallad ärendekorg, en lista över samtliga aktiva ärenden. I ärendekorgen kan handläggare se detaljerad information om ärenden, bland annat framgår namn på den sökande och kontaktperson. Alla handläggare som arbetar i systemet har samma ärendekorg, vilket innebär att det inte finns någon begränsning beroende på geografisk tillhörighet, avdelning eller dylikt. Då handläggaren själv hämtar ärenden ur ärendekorgen finns en risk för att handläggare av olika skäl väljer annat ärende än enligt gällande turordning.

Ovanstående brister avseende behörigheter i systemen, avsaknad av anpassning till tvingande tvåpersonsbeslut samt öppenheten i systemet innebär att risken för felaktiga beslut på grund av exempelvis oegentligheter blir högre.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar MV att tilldela behörigheter i ärendehanteringssystem i överensstämmelse med beslutad delegation.

Riksrevisionen rekommenderar MV att anpassa systemet för att säkerställa tvåpersonsbeslut i enlighet med arbetsordningen.

Riksrevisionen rekommenderar MV att begränsa handläggares valfrihet i IT-system att själva välja ärenden och dessutom få tillgång till fullständig information i samband med detta.

Ofullständig redovisning av mellanhavanden med EU

MV är ansvarig myndighet för europeiska Flyktingfonden samt Återvändandefonden som ingår i ramprogrammet SOLID – Solidaritet och hantering av migrationsströmmar för programperiod 2008-2013. MV har redogjort för verksamheten i årsredovisningen och bland annat redovisat felprocent för de olika programåren. Felprocenten räknas ut av ESV och anger den procentuella andelen av kostnader som bedömts vara icke stödberättigade. En hög felprocent leder till lägre ersättning från EU. MV redovisar i årsredovisningen att felprocenten för programåren 2008-2010 låg långt över kommissionens mål. MV har inte i årsredovisningen redovisat den finansiella konsekvensen av den höga felprocenten, d.v.s. en nedskrivning av fordran på EU. Enligt uppgift från MV uppgår nedskrivningen till ca 19 mnkr.

Förutom den redan genomförda regleringen avseende åren 2008-2010 har MV i årsredovisningen upplyst om att betalningsförelägganden kan komma att ställas för åren 2010-2011. Enligt uppgift från MV uppskattas detta belopp till mellan 3,8 mnkr och maximalt 38 mnkr. Denna förväntade reglering är inte redovisad finansiellt i årsredovisningen.

DNR: 32-2014-0769

MIGRATIONSVERKET
601 70 NORRKÖPING

BESLUT: 2015-04-29

Specifikationer och analyser för poster som omfattar fordringar och skulder gentemot EU är bristfälliga. Vid efterfrågan har underlag presenterats, dessa har dock inte bifogats bokslutsdokumentationen.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att MV utvecklar informationen till den finansiella redovisningen då det gäller mellanhavanden med EU för att tydliggöra den finansiella effekten av förväntade ytterligare betalningsförelägganden.

Riksrevisionen rekommenderar MV att utveckla underlaget och analyserna som avser mellanhavande gentemot EU.

Ansvarig revisor Nenus Jidah har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Martin Wärnbring har varit föredragande.

Nenus Jidah

Martin Wärnbring

Kopia för kännedom:

Regeringen

Justitiedepartementet

Finansdepartementet, budgetavdelningen